

Nominácie – Kniha Oravy 2012

1. KATEGÓRIA – BELETRIA

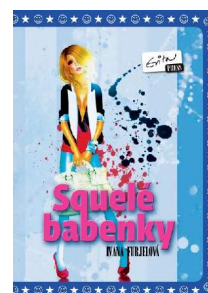

1. DEDINSKÁ, Eva. **Budem tvojimi očami.** Bratislava : Ikar, 2012.

Nový román oravskej autorky poukazuje na krehkosť pokrvného puťa, na to ako málo stačí, aby sa sesterská láska zmenila na nenávisť. Elena prišla pri autonehode o zrak. Musí sa naučiť základné veci rozmýšľať, pohybovať sa a orientovať v okolí. Jej sestra Henrieta, ktorá bola vtedy tiež v aute, si poranila chrbticu a ostali jej trvalé následky. Prišla o prácu a rozvodom stratila aj strechu nad hlavou, lebo jej manžel, od ktorého je aj po rozvode ďalej citovo závislá, predal spoločný byt a peniaze minul. Elena prichýli sestru v rodičovskom dome, z ktorého Henrietu kedysi rodičia vydedili. Henrieta si po čase nárokuje na časť majetku po rodičoch a ide za svojím cieľom, využívajúc Elenin pocit viny. Našťastie, do Srnčieho Hája sa vráti Daniel, Elenin priateľ z detstva. Prichádza, aby očistil meno svojej rodiny, no súčasne sa stane ochrancom nevidiacej priateľky.

2. FURJELOVÁ, Ivana. **Squelé babenky.** Bratislava : Evitapress, 2012.

Kniha, ktorej autorkou je študentka Gymnázia P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne, je príbehom „o tom, na čom fičia slovenskí tínedžeri“. Karolína a Miša sú kamarátky na život a na smrť už „celú večnosť“. Poznajú sa od škôlkarských čias, sedeli spolu v školských laviciach a tešia sa, že ich vzali aj na to isté gymnázium. Keď Miša odíde s rodičmi na prázdniny k moru, Kaja si nevie predstaviť, ako bez najlepšej kamošky vydrží celé dlhé dva týždne! Čas zabíja vysedávaním pri počítači a čítaním. Virtuálni kamaráti sa pre ňu stanú dôležitejší ako rodičia, učitelia, známky v škole aj ako dovtedy najlepšia kamarátka Miša. Kaja všetko zahodí za hlavu, veď najpodstatnejšie je byť on-line...

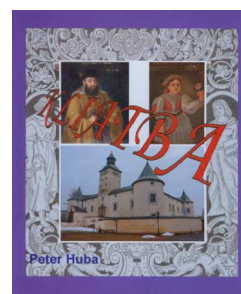
3. GVOŽDIAKOVÁ, Janka. **Masová evakuácia púpav.** Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012.

Zborník poézie a prózy členov literárneho klubu Fontána z Dolného Kubína a Limanovského literárneho klubu. Miesto v ňom našli oravskí a limanovskí autori všetkých vekových kategórií. Mladší i starší literáti dostali šancu publikovať a podeliť sa tak o svoje vnímanie sveta s čitateľmi. Publikácia bola vydaná v rámci medzinárodného projektu Vzájomné spojenia – história a súčasnosť.

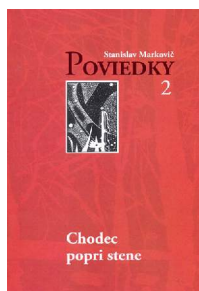
4. HUBA, Peter. **Kliatba.** Dolný Kubín : Mgr. Janka Hubová, 2012.

Historická próza inšpirovaná osudmi rodu Turzovcov, ktorí významne zasiahli do dejín Uhorska, aj Oravy. Dej sa začína v roku 1754 a zameriava sa najmä na osudy najvýznamnejšieho príslušníka Juraja Turzu, syna Františka Turzu a budúceho uhorského palatína. Po smrti otca sa Jurajova matka Katarína vydá za grófa Imricha Forgáča a z rozhodnutia cisára Juraj odchádza do Viedne získavať vedomosti z vojenstva a diplomacie. Bolo to v záujme krajiny i samotného Turzovského rodu, ktorého príslušníci boli predurčení na správu rozsiahlych majetkov, ich zveľaďovanie a rozmnožovanie. Napriek moci a úspechu, rod akoby sprevádzala kliatba v podobe nedostatku mužských potomkov.

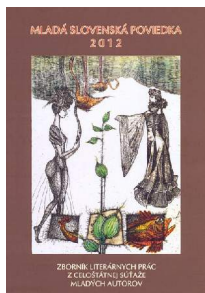
5. MARKOVIČ, Stanislav. **Povedky 2. Chodec popri stene.** Dolný Kubín : M Publishing, 2012.

Dolnokubínsky pedagóg, výtvarník, publicista a aforista sa po dvoch rokoch opäť predstavuje ako autor poviedok. V dvanástich príbehoch, ktorých hrdinami sú samotári, ľudia skúšaní a poznačení životom, reflektuje život súčasnej spoločnosti a tiež spomína na staré časy. Autor si knihu sám ilustroval.

Nominácie – Kniha Oravy 2012

1. KATEGÓRIA – BELETRIA

6. Mladá slovenská poviedka 2012.

Dolný Kubín : Oravské kultúrne stredisko, 2012.

Zborník prác z celoštátnej literárnej súťaže mladých autorov, ktorú organizuje Oravské kultúrne stredisko, rekapituluje a hodnotí deviaty ročník a predstavuje súťažné práce žiakov a študentov základných, stredných a vysokých škôl a dospelých do 30 rokov.

7. (Ne)dokončený príbeh.

Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012.

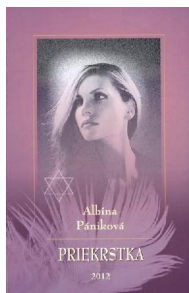
Kniha „detí pre deti“ je dielom viacerých autorov i ilustrátorov. Žiaci zo Slovenskej a Českej republiky v rámci tvorivých dielní dokončovali texty regionálnych spisovateľov. Vytvorili tak vlastné príbehy a tie následne výtvarne stvárnilo vo forme komiksu. Najlepšie práce sú uverejnené v publikácii, ktorá bola vydaná v rámci mikroprojektu Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním v spolupráci Oravskej knižnice A. Habovštiaka a Regionální knihovny Karviná.

8. PÁNIKOVÁ, Albína. Priekrstka.

Námestovo : František Teťák – Štúdio F, 2012.

Próza dolnokubínskej autorky, ktorá je tiež správkynou židovských cintorínov a sprevádza turistov po židovských pamiatkach, približuje jednu z tragických kapitol našich dejín. Dej sa odohráva v prvej polovici 20. storočia a počas druhej svetovej vojny, kedy Slovenský štát svojich občanov židovského pôvodu po dohode s Nemeckou ríšou deportoval na jej územie do koncentračných táborov. Takýto osud čakal aj hlavnú hrdinku Desanu, dcéru rabína Efraima a jeho manželky Ráchel.

9. ŠTEPITA, Ján. Muž s drozdom na pleci. Poviedky.

Martin : Vydavateľstvo Matice slovenskej, 2012.

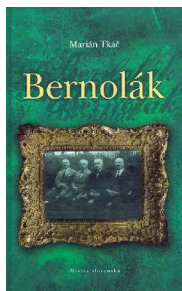
Zbierka noviel a iných krátkych próz, v ktorých autor zaujímavo spája tradičné hodnoty slovenského rozprávačstva s postupmi modernej prózy. Podmanivo opisuje ľudské príbehy v kulissách malebnej krajiny. Sú bohaté na dramatické zvraty a ostré spoločenské konflikty. V niektorých sa vracia do časov totality, iné sú situované do súčasnosti.

10. TKÁČ, Marián. Bernolák.

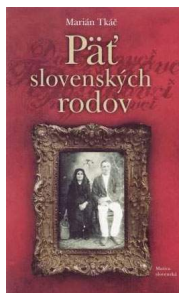
Martin : Matica slovenská, 2012.

Autor mnohých úspešných kníh literatúry faktu a historickej beletrie sa v románe inšpiroval pozoruhodnými životnými osudmi Antona Bernoláka, jedného z priekopníkov slovenského národného obrodovania a prvého kodifikátora spisovanej slovenčiny. V centre príbehu sú štyria Maďari slovenského pôvodu – Štefan, Vojtech, Koloman a Ferdinand Bernolákovci, ktorí sa vo víre vojnových udalostí roku 1943 vydávajú po stopách svojho údajného prastrýka. Ich putovanie po miestach Bernolákovho pôsobenia, prelínanie dejinných rovín, vytvára reťazec neobyčajných situácií a historických súvislostí. Pri návšteve Bernolákovho rodiska na Orave, kde sa končí putovanie štyroch bratov, však dochádza k prekvapujúcemu záveru a kniha pôsobí ako majstrovsky napísaná detektívka.

Nominácie – Kniha Oravy 2012

1. KATEGÓRIA – BELETRIA

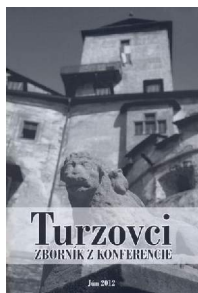
11. **TKÁČ, Marián. Päť slovenských rodov. Daxnerovci, Turzovci, Petrovičovci, Bosákovci, Prižinskovci.**

Martin : Matica slovenská, 2012.

Kniha Päť slovenských rodov od známeho autora literatúry faktu a historickej beletrie je prvým zväzkom novej edície s názvom Slovenské príbehy. Beletristicky spracované texty z posluchácky úspešného rozhlasového seriálu Slovenské rody predstavujú nielen dramatické príbehy významných slovenských rodov (Daxnerovci, Turzovci, Petrovičovci, Bosákovci a Pružinskovci), ale na ich osudoch sa autorovi podarilo majstrovsky vystihnúť dobu, v ktorej sa odohrali. Pred čitateľom sa tak otvára rozsiahly historický kontext od stredoveku až po súčasnosť.

Nominácie – Kniha Oravy 2012

2. KATEGÓRIA – ODBORNÁ LITERATÚRA

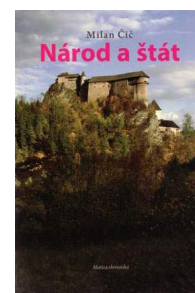

1. BEBČÁKOVÁ, Monika – SEDLIAKOVÁ, Monika. **Turzovci. Zborník z konferencie.** Žilina : Žilinský samosprávny kraj, 2012.

Zborník z konferencie, ktorá sa uskutočnila dňa 21. júna 2012 v Sobášnom paláci v Bytči, je obsahovo zameraný na slávny rod Turzovcov. Jednotlivé príspevky sa venujú grafologickému rozboru osobnosti Juraja Turza, vzťahu Turzovcov k Orave, Hlohovcu a Šintave, približujú osobnosť olomouckého biskupa Stanislava I. Turza, palatína Štefana Illésházyho, predchodcu a súčasníka Juraja Turza, históriu Sobášneho paláca v Bytči, stvárneniu Turzovcov v literatúre a marketingu značky Turzo.

2. ČIČ, Milan. **Národ a štát (v súradniciach národných a štátnych záujmov).** Martin : Matica slovenská, 2012.

Publikácia je spätá s Oravou osobou jej autora, profesora Milana Čiča. Jednotlivé texty spája idea štátnosti, národa, ústavnosti, suverenity v kontexte s atribútmi filozofie, ekonomiky, štátu a práva. Kniha predstavuje pohľad autora nielen na politické témy a otázky, ale aj mnohé principiálne problémy a modely súčasnej ľudskej existencie.

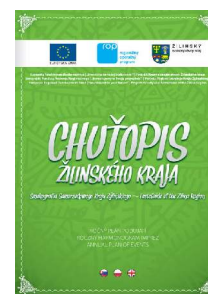
3. DVOŘÁK, Pavel a kolektív. **Juraj Turzo. Veľká kniha o uhorskom palatínovi.** Martin : Matica slovenská, 2012.

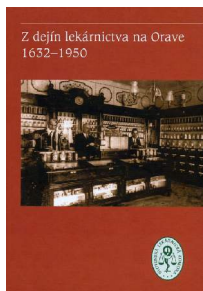
Kniha o mocnom a urodzenom mužovi, turzovskom turkobijcovi i milom manželovi a oddanom ochrancovi, o dobe renesancie, období tureckých vojen, ale aj konfesionálnych rozdielov v rozmanitosti a základov slovenskej vzdelanosti. Z množstva strhujúcich príbehov protagonistov 16. a 17. storočia vyčnieva jedna postava - Juraj Turzo. Raz po boku cisára Rudolfa II., inokedy na palatínskom stolci Uhorska, ale aj na čele preddunajských vojsk, či zakladateľa oravských a kysuckých obcí. Stôp zanechal po sebe mnoho a zámerom tvorcov knihy bolo pozbierať ich a predstaviť tak jednu z najvýznamnejších osobností Žilinského kraja.

4. KUBICA, Peter. **Chuťopis Žilinského kraja. Ročný plán podujatí.** Žilina : Žilinský samosprávny kraj, 2012.

Publikácia čitateľom pripomenie, ako chutili dejiny našich historických regiónov a nabáda k úvahám nad príhodami, ktoré stoja v pozadí geografických pomenovaní a názvov obcí a miest Horného Považia, Kysúc, Oravy, Liptova a Turca. Knižička odкрýva časť regionálnej histórie osobitým spôsobom, cez chute.

5. CHYTILOVÁ, Alena. **Z dejín lekárnictva na Orave (1632-1950).** Dolný Kubín : Slovenská lekárska komora v Bratislave, 2012.

Publikácia predstavuje oravských lekárnikov prostredníctvom starých archívnych materiálov, ktoré prinášajú obraz nezávislého lekárniko ako rešpektovaného odborníka, vzdelaného človeka s vysokou vnútornou integritou, s osobným prístupom k pacientom a dodržiavajúceho etické a morálne normy tak, aby existenčne neohrozoval kolegu. Tieto osudy si inšpiráciou pre dnešných lekárnikov, ktorých poslanie, byť súčasťou zdravotnej starostlivosti sa v súčasnosti mení na pozíciu obchodníka.

Nominácie – Kniha Oravy 2012

2. KATEGÓRIA – ODBORNÁ LITERATÚRA

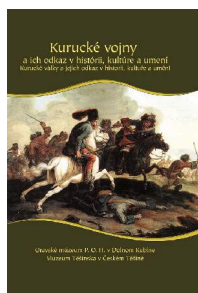
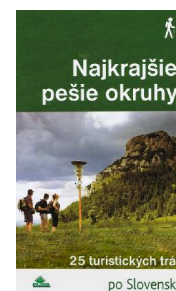

6. KOČIŠ, Jozef – KURUCÁROVÁ, Jana. **Palatín. Životné osudy Juraja Thurzu.** Žilina : GEORG, 2012.

Kniha zobrazuje politické a hospodárske súvislosti vtedajšieho Uhorska i celej Európy na pozadí osudov palatína Juraja Turzu a jeho rodiny. Autori vychádzajú z dôkladnej znalosti archívnych materiálov a prinášajú viaceré zatiaľ neznáme fakty zo života Juraja Turzu a jeho súčasníkov, predstavujú dobové udalosti odohrávajúce sa na území Slovenska. Texty sú doplnené ilustráciami, poznámkovým aparátom a cudzojazyčnými resumé.

7. KOLLÁR, Daniel. **Najkrajšie pešie okruhy. 25 turistických trás.** Bratislava : DAJAMA, 2012.

V edícii Po Slovensku sú zmapované najkrajšie trasy a lokality, ktoré umožňujú poznávať Slovensko pešo, na bicykli, v aute či z vtáčej perspektívy. Prvá publikácia z edície predstavuje zaujímavé pešie trasy, medzi inými aj Roháče, Chočské vrchy, Oravské Beskydy a Malú Fatru.

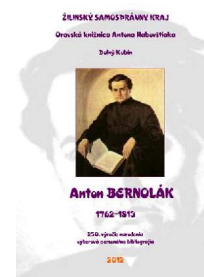

8. **Kurucké vojny a ich odkaz v histórii, kultúre a umení.** Dolný Kubín : Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, 2012.

Publikácia, ktorá bola vydaná v rámci medzinárodného projektu Oravského múzea P. O. Hviezdoslava v spolupráci s Múzeom Těšínska v Českom Těšíne, predstavuje príspevky z konferencie zameranej na protihabsburské stavovské povstania, najmä kurucké a ich vplyve na politickú situáciu, vojenstvo a hospodárstvo. Konferencia sa uskutočnila 7.9.2011 v Rytierskej sále Oravského hradu.

9. LUPTÁKOVÁ, Ľubica. **Anton Bernolák (1762-1813).** Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012.

Výberová personálna bibliografia bola vydaná pri príležitosti 250. výročia narodenia jazykovedca a kňaza a Roku Antona Bernoláka na Orave. V prvej časti predstavuje jeho rodnú obec Slanicu, život a dielo, posmrtné osudy diela, pamätné miesta a pamätníky. Bibliografická časť obsahuje súpis knižných publikácií s autorstvom Antona Bernoláka, publikácií o ňom, súpis článkov v periodikách a knižných dokumentoch. Texty sú doplnené ilustračnými fotografiami.

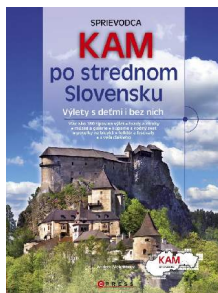

10. MINTALOVÁ-ZUBERCOVÁ, Zora. **Vianoce na Slovensku. Recepty, tradície a zvyklosti.** Bratislava : Slovart, 2012.

Výnimočná kniha prináša 350 receptov zo 16 regiónov, spolu so zvykmi a nadčasovými kuchárskymi radami, ktoré po celom Slovensku, i na Orave, zbierala známa slovenská etnografka. Slovenské Vianoce nie sú len o kapustnici a oblátkach. Každý región má svoje variácie známych receptov aj vlastné špeciality i tradície. Kniha je nenahraditeľným domácim pomocníkom pri vianočných prípravách a bohatým zdrojom najrôznejších informácií, ktoré sa s najkrajšími sviatkami v roku spájajú. Pôvodné texty dopĺňajú moderné fotografie a elegantný dizajn.

Nominácie – Kniha Oravy 2012

2. KATEGÓRIA – ODBORNÁ LITERATÚRA

11. MOKRÁŇOVÁ, Andrea. **Sprievodca Kam po strednom Slovensku. Výlety s deťmi i bez nich.**

Brno : Computer Press, 2012.

Kniha predstavuje zaujímavé miesta stredného Slovenska vhodné na tiché prechádzky v prírode, objavovanie zabudnutých tajomstiev historických pamiatok ale aj veľké spoločenské podujatia s najrôznejšími atrakciami. Vďaka praktickému zatriedeniu, mapkám, dôležitým upozomeniam aj informáciám o cenách a otváracích hodinách ponúka možnosť čo najlepšej predstavy o konkrétnych miestach. Nechýbajú ani rady o ideálnom dopravnom spojení a prístupe. Autorka nezabudla na rodiny s deťmi, ktoré využijú informácie o stupni náročnosti a dĺžke vytipovaných trás alebo nevyhnutných peších presunov.

12. ŠÍPKOVÁ, Želmíra. **Tradičné remeslá pre dnešok. Historické východiská, súčasné podoby a perspektívy uplatnenia vo vidieckom priestore.**

Zvolen : Lesy Slovenskej republiky – Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene, 2012.

Zborník príspevkov z informačnej konferencie s medzinárodnou účasťou obsahuje aj príspevok architekta Igora Krpelana, uznávaného odborníka v oblasti ochrany a adaptácie ľudovej architektúry a uplatňovania tradičných architektonických výrazových prvkov a princípov v súčasnosti. V príspevku sa zameriava na tradičné princípy drevených stavieb na Orave.

13. **Tradičné receptárium regiónov ŽSK.**

Žilina : Žilinský samosprávny kraj, 2012.

Receptár tradičných jedál typických pre všetkých päť regiónov Žilinského samosprávneho kraja. Pripomína aké pestré a chutné jedlá sa varili v minulosti, predstavuje ingrediencie, suroviny, ale aj život a zvyky Oravy, Liptova, Kysúc, Turca a Horného Považia. Poukazuje na to, aké plodiny ľudia v dávnych časoch pestovali, akým spôsobom stolovali a aké potraviny tvorili ich jedálny lístok.

14. ZAJAC, Peter – ZAJACOVÁ, Mária. **Krivá. Obec a jej obyvatelia v plynutí času.** M-SERVIS pre obec Krivá, 2012.

Rozsiahla monografia zaoberajúca sa históriou obce Krivá od prvej dochovanej písomnej zmienky r. 1575 až do roku 2010. Zameriava sa na historický vývin obce, heraldiku, nárečie, prírodné pomery, remeslá a remeselníkov, cirkevné dejiny, školstvo, šport, kultúru, tradičný odev a jedlá, záujmové združenia občanov, urbár, firmy pôsobiace v obci a významné osobnosti spoločenského i cirkevného života. Kniha je obohatená množstvom ilustračných fotografií, dokumentov, ale aj spomienok obyvateľov obce a jej rodákov.

